

Complexnummer: 516980

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Biwema

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

516981, 517035

Woonplaats

Usquert

Gemeente

Het Hogeland

Provincie

Groningen

Locatie van het hoofdobject

Streeksterweg 2, 9988 RC te Usquert

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bestaande uit de renteniersVILLA "Biwema" met KOETSHUIS, opgetrokken in een mengeling van Art-Nouveau- en Chaletstijl. Het geheel is in 1903 in opdracht van landbouwer H. Reinders gebouwd. De architect was G. Nijhuis uit Groningen, die in het Zuiderpark in Groningen een zelfde soort villa heeft ontworpen. Het koetshuis is vrij gelegen aan de westzijde van de villa. Het complex wordt omgeven door een grote traditioneel-inheemse TUIN met diverse loofbomen en struiken en een weide met fruitbomen. De tuin heeft aan twee zijden een omgrachting die deels tot vijver is vergraven. Een oprijlaan met aan weerszijden bomen leidt naar de hoofd- en zij-entree. Het complex is markant gelegen midden in het dorp aan de zuidkant van de Streeksterweg.

Waardering

Complex bestaande uit een renteniersvilla, een koetshuis en een tuin uit 1903, van algemeen belang

- als voorbeeld van een villacomplex uit het begin van deze eeuw
- als getuigenis van de rijke boerenstand in die periode in de regio
- vanwege de bijzondere vormgeving
- vanwege de esthetische kwaliteit van het ontwerp

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Datum van downloaden 31 July 2024

- vanwege de grote mate van gaafheid van samenstellende onderdelen
- vanwege de beeldbepalende ligging in het dorp.

Monumentnummer*: 516981

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 februari 2001
Kadaster deel/nr 82777/169

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Usquert Het Hogeland Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Usquert

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Apartement aanduiding Grondperceel
Usquert C 1128

Omschrijving**

Omschrijving

VILLA "Biwema" bestaande uit een twee bouwlagen hoog gedeelte waar een gedeelte van een bouwlaag tegenaan is gezet. Het pand heeft gepleisterde gevels met rode bakstenen gevelbanden op een trasraam van rode klinkers afgedekt met een geglaazuurde rand. Het samengestelde dak is gedekt met leien (kruisdak) en heeft een overstek met goot op houten consoles met daaronder een fries van houten schroten, en vier hoge bakstenen schoorstenen. Het pand wordt geleed door vensters met getoogd bovenlicht onder een wenkbrauwboog van rode baksteen met gepleisterde sluit- en aanzetstenen, die overgaat in de gevelbanden. Het gedeelte van twee bouwlagen heeft een geknikt zadeldak tussen twee in- en uitgezwenkte topgevels met een opklimmend houten fries en decoratieve windveren met houtsnijwerk. Een meandervormige gepleisterde cordonlijst geeft de scheiding aan tussen de eerste en de tweede bouwlagen. De hoofdentree bevindt zich in de noordgevel en bestaat uit een dubbele houten paneeldeur met boven- en zijlichten met geslepen glas in art- nouveaumotief, die samen een boog vormen. De deur bevindt zich in een portiek met deels betegelde wanden en een vloer van cementtegels met bloemmotief. De portiek wordt afgesloten door een natuurstenen latei met daarboven een bovenlicht bestaande uit drie aaneengesloten boogvensters met glas-in-lood onder rode bakstenen segmentboog met gepleisterde sluit- en aanzetstenen en een boogtrommel gevuld met vlechtwerk. Voor de deur een vier trede hoge hardstenen stoep met aan weerszijden een gepleisterde pijler op vierkant grondslag, bekroond door een dekplaat met bovenop een ornament, en een glooiend bakstenen muurtje met gepleisterde afdekplaat. Naast de entree bevinden zich twee getoogde vensters, op de tweede bouwlaag drie, en in de top een openslaand venster met bovenlicht met roedenverdeling onder een segmentboog met sluitsteen. De oostgevel heeft behalve twee vensters op de eerste en tweede verdieping een driezijdige erker met balkon. Aan de voorzijde van de erker een drielichtvenster met uit rondboogjes samengestelde glas-in-lood bovenlichten, onder een wenkbrauwboog met vlechtwerk, in de boogtrommel; aan de zijkanten een rondboogvenster met glas-in-lood bovenlicht. Het balkon heeft drie lessenaarsdakjes van verschillende hoogte, die

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

worden gedragen door vier decoratieve houten pilaren, met elk een console aan de onderkant. Tussen de pilaren bevindt zich een opengewerkt houten hek. Het balkon is bereikbaar via openslaande glasdeuren met glas-in-lood boven- en zijlichten onder een wenkbrauwboog. De zuidgevel heeft een aangebouwde houten serre op een trasraam van rode klinkers afgedekt met een geglazuurde rand, onder een naar binnen gebogen, over de hele topgevel doorlopend, lessenaarsdak. De voorzijde van de serre heeft in het midden een getoogde schuifdeur met glasruit, met een groot raam aan weerszijden, alle met een bovenlicht met houten raamwerk ervoor. Aan de rechter zijkant bevinden zich drie geslepen Art-Nouveauruiten, met tweeruits bovenlichten. Links sluit de serre aan op de gevel met daarin twee smalle getoogde vensters. Op de tweede bouwlaag bevinden zich twee getoogde vensters en een groter getoogd zesruits glas-in-lood venster dat de trapopgang aangeeft. Bovenin de top een openslaand venster met bovenlicht met roedenverdeling. Aan de westgevel is het één bouwlaag hoge gedeelte gebouwd, onder een samengesteld geknikt dak, waarop drie dakkapellen met geknikt puntedak gedekt met leien; de windveren zijn in Art Nouveau stijl uitgevoerd en verhullen een drieruits venster met taps toelopen tweeruits bovenlicht. De zuidzijde van dit gedeelte heeft drie getoogde vensters, waarvan één kortere met roedenverdeling. De westzijde heeft een zijrisaliet onder een steekkap met in de topgevel decoratieve windveren en houtsnijwerk. In het risaliet bevindt zich een houten deur onder een natuurstenen latei met daarboven een bovenlicht bestaande uit twee aaneengesloten boogvensters met glas-in-lood onder een rode bakstenen wenkbrauwboog met gepleisterde sluit- en aanzetstenen en een boogtrommel met vlechtwerk; voor de deur een drie treden hoge stoep en aan weerszijden een smal tweeruits venster onder segmentboog. In de top openslaande deuren met getoogd bovenlicht. De hoek tussen het risaliet en de zuidgevel wordt gevuld door een uitgebouwd deel met twee kleine rondboogvensters. Links van het risaliet bevindt zich de zij-entree, bestaande uit een houten paneeldeur met geslepen deurlichten en identiek bovenlicht als deur in risaliet. Boven de deur een houten luifel ondersteund door drie houten pilaren, waarvan er twee tegen de muur staan, met bovenin een houten raamwerk met Art Nouveau motieven. Een gemetselde stoep met een bakstenen muurtje met gepleisterde hoekstukken en houten hekje verleent de toegang. Naast de entree een samengesteld venster onder een wenkbrauwboog. De noordzijde heeft een blind venster met een tegeltableau voorstellende een dorpsgezicht met opgaande zon. Op het tableau zijn nog leesbaar de letters TEL en A (hoogstwaarschijnlijk stond er "De Distel, Amsterdam"). Erboven in een blind rond venster, een tegeltableau met bloemmotief. In het geveldeel links aansluitend, aan de noordzijde twee en aan de westzijde één getoogd venster. In het INTERIEUR met oorspronkelijke indeling zijn onder meer van belang: in de hal en het tochtportaal de marmeren vloer; de lambrizing met marmermotief; de tochtdeur met boven- en zijlichten met geslepen glas; de rijk gedecoreerde houten trap met bordes met Art Nouveau glas-in-loodraam. In de verschillende vertrekken de gepolijste marmeren schouwen (indien aanwezig); de plafonds gedecoreerd met Art-Nouveau-sjabloonschilderingen en de paneeldeuren.

Waardering

De villa is van algemeen belang vanwege cultuur- en architectuurhistorische waarde

- als voorbeeld van een rijk uitgevoerde renteniersvilla uit het begin van deze eeuw
- vanwege haar opvallende Art-Nouveau-ornamentiek
- vanwege de hoge esthetische kwaliteit van het ontwerp
- vanwege de hoge mate van gaafheid van het exterieur
- vanwege de nog gave indeling van het interieur en de vele bijzondere interieronderdelen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- vanwege de functionele relatie met het koetshuis en de tuin
- vanwege de markante ligging in het dorp.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 517035

Status rijksmonument
Inschrijving register* 19 februari 2001
Kadaster deel/nr 82782/8

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Usquert Het Hogeland Groningen

Locatiennaam Locatieomschrijving
Usquert

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Usquert C 1128

Omschrijving**

Omschrijving

KOETSHUIS bij villa opgetrokken in gepleisterde baksteen op een trasraam van rode klinkers, afgezet met een geglaazuurde rollaag. Het gebouw heeft een geknikt, met een grijze muldenpan gedekt zadeldak met houten goot op consoles. In de oostgevel bevindt zich een dubbele opgeklampte garagedeur met ijzeren gehengelen onder een driedelig bovenlicht met roedeverdeling. In de topgevel met houten vakwerkmotief en decoratieve windveren, een houten deur met drie ruitjes onder een strek van rode en donkere baksteen. De noordgevel heeft drie getoogde zesruits vensters; de westgevel met een topgevel met windveren en een houten makelaar, heeft een zesruits venster; de zuidgevel is blind. Ramen en deuren hebben een segmentboog van rode en donkere baksteen.

Waardering

Het koetshuis is van algemeen belang

- vanwege de opvallende vormgeving
- vanwege de functionele relatie met de villa
- vanwege de hoge mate van gaafheid.

Hoofdcategorie Subcategorie Functie
Kastelen, landhuizen en parken Bijgebouwen kastelen enz. Koetshuis(L)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument